

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Ректор

В.М. Бабасв

2014 р.

УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

підготовки бакалавра

галузі знань 0305 Економіка та підприємництво

напряму 6.030504 Економіка підприємства

(шифр дисципліни за ОПП – ПП19)

Стандарт чинний з дати затвердження

Харків - 2014

РОЗРОБЛЕНО: Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова

КАФЕДРА: економіки підприємств, бізнес-адміністрування та регіонального
розвитку

РОЗРОБНИК: ст.викл. Славута О.І.

Схвалено **випусковою** кафедрою економіки підприємств, бізнес-адміністрування та
регіонального розвитку

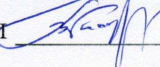
Протокол від “ 29 ” 08 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри (Димченко О.В.)

Програма відповідає формі Програми навчальної дисципліни, що затверджена
Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ (Фролов О.В.) “ 14 ” жовтня 2014 р.

Обговорено та рекомендовано до затвердження Навчально-методичною радою
факультету економіки і підприємництва

Голова НМ ради (Соловйов О.В.) “ 30 ” 08 2014 р.,
протокол № 1

Цей стандарт не може бути тиражований або відтворений будь яким способом без
письмової згоди ХНУМГ ім. О.М. Бекетова

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2014

© О. І. Славута, 2014

ВСТУП

Програма вивчення варіативної навчальної дисципліни „Управління витратами” складена відповідно до підготовки бакалавра напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства».

Навчальним планом не передбачено фахове спрямування.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процес цілеспрямованого формування витрат за їх видами, місцем та носіями за постійного контролю рівня витрачання ресурсів і стимулювання економії.

Міждисциплінарні зв'язки:

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
1) економіка підприємства 2) статистика 3) економічний аналіз 4) менеджмент 5) фінанси 6) планування і контроль на підприємстві	1) економіка і організація інноваційної діяльності 2) обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків 3) комплексний тренінг на підприємствах міського господарства. 4) дипломне проектування

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів (ЗМ):

ЗМ 1. Об'єктна характеристика системи управління витратами

ЗМ 2. Ефективність господарювання житлово-комунальних підприємств

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. *Метою* викладання навчальної дисципліни “Управління витратами” є формування у студентів системи економічних знань, умінь і навичок, необхідних для визначення витрат підприємства за видами, центрами відповідальності та носіями, мінімізації їх рівня та обґрунтування оптимальних господарських рішень у галузі ефективної професійної діяльності майбутнього фахівця з напряму підготовки 6.030504 “Економіка підприємства”.

1.2. Основними *завданнями* вивчення дисципліни формуванні теоретичних і економічних знань та практичних умінь і навичок майбутнього фахівця.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- понятійний інструментарій вивчення курсу “Управління витратами”;
- сучасні системи обліку витрат та їх адміністрування;
- міст, критерії оцінки та види витрат на підприємстві;
- сутність методики визначення та управління зміною обсягу витрат в умовах ринкового середовища.

вміти :

- узагальнити інформацію про суб’єкти і об’єкти виробничої діяльності підприємства;
- враховувати особливості розвитку виробничого підрозділу в умовах ринкового середовища;
- виявляти фактори, що зумовлюють зниження рівня витрат, обчислювати їх величину за видами, місцем та носіями;
- класифікувати принципи побудови методів управління витратами підприємства;
- розв’язувати завдання оптимізації обсягу витрат на виробництво продукції.

мати компетентності:

- здатність обґрунтовувати та самостійно виробляти рішення щодо напрямку розвитку виробничої системи з метою зниження операційних витрат;
- здатність аналізувати вплив структури і динаміки витрат на прибуток підприємства;
- здатність досліджувати процес формування витрат на підприємстві.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 144 годин – 4 кредити ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Модуль 1. Управління витратами

Змістовий модуль 1. Об'єктна характеристика системи управління витратами

Тема 1.1. Економічна сутність, значення і завдання управління витратами

Предмет, метод і зміст дисципліни. Суть та актуальність управління витратами. Причини відсутності вітчизняної системи управління витратами. Роль і значення управління витратами в умовах ринкової економіки. Місце управління витратами в системі менеджменту підприємств і організацій. Функції управління витратами. Принципи і завдання управління витратами.

Тема 1.2. Характеристика витрат, їх класифікація і структура

Поняття витрат. Склад і характеристика витрат. Класифікація витрат на виробництво. Порівняльна характеристика класифікації витрат за метою і сферою використання. Витрати як процес формування і використання ресурсів. Різновиди витрат. Витрати у натуральному і грошовому вимірі. Витрати і собівартість продукції. Структура виробничих витрат підприємства. Функція витрат і методи її визначення.

Тема 1.3. Калькулювання собівартості як основа управління виробничими витратами

Поняття калькулювання, його роль і значення в системі управління. Принципи і завдання калькулювання. Види калькуляцій і їх використання в управлінні витратами. Етапи розвитку і сучасний стан калькулювання. Об'єкти калькулювання, їх характеристика і зв'язок з виробничим обліком та об'єктами обліку затрат. Калькуляційні одиниці, їх види і використання. Методика калькулювання собівартості випущеної продукції. Методика калькулювання собівартості виконаних робіт і послуг..

Тема 1.4. Формування витрат за місцями і центрами відповідальності

Місця виникнення витрат. Переваги управління витратами за центрами відповідальності. Кошториси центрів відповідальності. Розподіл витрат допоміжних і обслуговуючих підрозділів. Метод прямого розподілу. Метод повторного розподілу. Метод системи рівнянь. Кошторис витрат підприємства.

Змістовий модуль 2. Формування ефективної системи управління витратами

Тема 2.1. Характеристика системи «Витрати – Обсяг – Прибуток»

Теоретична сутність використання аналізу системи "Витрати – Обсяг – Прибуток". CVP – аналіз. Аналіз рівноваги операційної діяльності. Точка беззбитковості. Маржинальний прибуток. Залежність прибутку від операційної активності та структури витрат. Ефект левериджу.

Тема 2.2. Планування і нормування витрат

Об'єктивна необхідність планування затрат. Методика планування витрат на виробництво і складання планової (нормативної) калькуляції. Розрахунок допустимих затрат. Визначення реальних (дійсних) затрат і їх методика. Нормування затрат і їх роль в управлінні витратами. Прогнозування собівартості та методи її обчислення.

Тема 2.3. Контроль витрат і стимулювання ресурсозбереження

Види та методи контролю витрат. Оцінка роботи підрозділів – центрів витрат. Внутрішні резерви зниження витрат. Роль і значення контролю в управлінні виробничими затратами. Система управлінського контролю за виробничою діяльністю підрозділів. Суть внутрішнього управлінського контролю та його елементи. Ефективність облікових і контрольних систем. Характеристика факторів впливу на системи внутрішнього контролю. Методи вивчення поведінки витрат. Методи стимулювання економії ресурсів. Система управління запасами підприємства.

Тема 2.4. Методи цільового формування та структурного аналізу витрат підприємства

Концепція цільової собівартості. Зв'язок витрат виробництва з його ефективністю. Показники ефективності управління витратами та їх характеристика. Оптимізація виробничої діяльності за критерієм витрат. Адаптація виробництва до зміни його завантаження. Необхідність відповідності структури і режиму роботи виробничого підрозділу певному обсягу діяльності. Етапи досягнення цільової собівартості. Функціонально-вартісний аналіз: групи об'єктів, принципи, етапи та послідовність виконання.

Індивідуальні завдання:

- розрахунково-графічне завдання «Оптимізація витрат підприємства» для студентів денної форми навчання
- контрольна робота для студентів заочної форми навчання

3. Рекомендована література:

Грещак М.Г., Гордієнко В.М., Коцюба О.С. та ін. Управління витратами : Навч. посіб. / За заг. ред. Грещака М.Г. – К.: КНЕУ, 2008. – 264 с.

Давидович І.Є. Управління витратами: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 320 с.

Управління витратами: навч. посібник до практичних занять з курсу «Управління витратами». – Одеса: ОНАЗ, 2009. – 216 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен

5. Засоби діагностики успішності навчання: комплекти тестових завдань для поточного і підсумкового модульного контролю, індивідуальні і командні завдання.

АНОТАЦІЯ

«Управління витратами»

Мета вивчення: формування у студентів системи економічних знань, умінь і навичок, необхідних для визначення витрат підприємства за видами, центрами відповідальності та носіями, мінімізації їх рівня та обґрунтування оптимальних господарських рішень.

Предмет: процес цілеспрямованого формування витрат за їх видами, місцем та носіями за постійного контролю рівня витрачання ресурсів і стимулювання економії.

Зміст: об'єктна характеристика системи управління витратами, формування ефективної системи управління витратами

ANNOTATION

«Management charges»

The purpose: forming for the students of the system of economic knowledge's, abilities and skills, necessary for determination of charges of enterprise, on kinds, centers of responsibility and transmitters, to minimization of their level and ground of optimum economic decisions.

The subject matter: process of the purposeful forming of charges on their kinds, place and transmitters, at permanent control of level of expense of resources and stimulation of economy.

Content: object description of control system by charges, forming of effective control system by charges

АННОТАЦИЯ

«Управление расходами»

Цель: формирование у студентов системы экономических знаний, умений и навыков, необходимых для определения расходов предприятия, по видам, центрам ответственности и носителям, минимизации их уровня и обоснования оптимальных хозяйственных решений.

Предмет: процесс целенаправленного формирования расходов по их видам, месту и носителям, при постоянном контроле уровня расходования ресурсов и стимулировании экономии.

Содержание: объектная характеристика системы управления расходами, формирование эффективной системы управления расходами.